

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 05 Şubat 2025

Sayı : 899

10/2330

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yoksulluk, günümüzde yalnızca gelir eksikliği olarak değil, bireysel ve toplumsal gelişimi engelleyen, temel insan haklarına erişimi kısıtlayan çok boyutlu bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada yoksullukla mücadelede etkin ve adil vergi politikalarının önemi yadsınamaz. Ancak ülkemizdeki mevcut vergi yapısı, toplumsal refahı sağlamaktan uzak kalmakta ve gelir adaletsizliğini daha da derinleştirmektedir. Dolaylı vergilerin yüksekliği, dar gelirli vatandaşların yaşam maliyetini artırmakta ve bu kesimlerin ekonomik yükünü ağırlaştırmaktadır. Gelişmiş ülkelerde dolaysız vergiler daha büyük bir ağırlık taşıırken, Türkiye'de vergi yükünün büyük kısmı tüketim üzerinden alınan dolaylı vergilere dayanmaktadır. Bu dengesizlik, yoksulluğun azaltılmasını zorlaştırmakta ve gelir adaletsizliğini derinleştirmektedir.

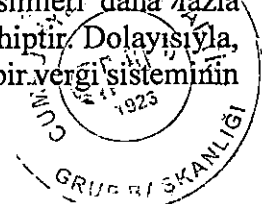
Gelir vergisi gibi artan oranlı vergi yapıları, yoksullukla mücadele için olumlu bir potansiyele sahipse de, uygulamada bu potansiyel yeterince değerlendirilememektedir. Bunun yanı sıra, kurumlar vergisinde sağlanan teşvikler sermaye sahiplerinin düşük vergi ödemelerine olanak sağlamakta, vergi yükünü dar gelirli kesimlerin üzerine orantısız şekilde yüklemektedir. Büyük sermaye gruplarının, mali güçleri nedeniyle vergi yüklerini dolaylı yollardan başkalarına yansıtabilmesi, toplumun geri kalan kesimlerinin yaşam maliyetini artırmakta ve gelir eşitsizliğini daha da belirgin hale getirmektedir. Ülkemizde, sosyal devlet ilkesine uygun olarak dar gelirli kesimlerin yükünü hafifletecek, adil bir vergi sistemine geçiş, toplumsal refah ve sosyal adaletin sağlanması için zorunlu hale gelmiştir.

Uluslararası örnekler, bu konuda Türkiye'nin atması gereken adımlara dair önemli dersler sunmaktadır. Örneğin, birçok gelişmiş ülkede yoksullukla mücadeleye yönelik olarak dar gelirli kesimlere vergi muafiyeti sağlanmakta, dolaylı vergiler düşük tutulmakta ve temel ihtiyaçlarda vergi oranları düşürülmektedir. Bunun yanı sıra, kurumlar vergisinde uygulanan teşvikler, gelir dağılımını bozmamak ve yoksullukla mücadeleye katkı sağlamak amacıyla yalnızca belirli sosyal ve ekonomik kalkınma hedeflerine yönelik olarak verilmektedir. Türkiye'nin, vergi politikalarının yoksullukla mücadeleye katkı sağlaması için bu tür başarılı örnekleri incelemesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda ülkemizde vergi sistemi ve vergi yükünün gelir gruplarına göre dağılımı incelenerek, yoksullukla mücadelede bu sistemin ne kadar etkin olduğu tespit edilmeli; dolaylı vergilerin yoksul kesimler üzerindeki yükü ve toplumsal refah üzerindeki olumsuz etkileri araştırılmalıdır. Gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarının yoksulluğu azaltmadaki etkisi incelenmeli; ödeme gücünü dikkate alan daha adil bir vergi sisteminin nasıl oluşturulabileceği değerlendirilmelidir. Kurumlar vergisinde sağlanan teşviklerin, gelir dağılımı ve yoksulluk üzerindeki etkileri gözden geçirilmeli; geniş toplum kesimlerini gözetmeyen teşviklerin gelir adaletsizliğini nasıl etkilediği tespit edilmelidir.

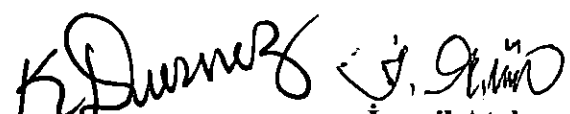
Vergi politikalarında yapılabilecek yapısal değişiklikler yoluyla yoksulluğu azaltmak, düşük gelirli vatandaşlara yönelik vergi muafiyetleri ve istisnalar oluşturmak, sosyal refahı destekleyen önlemleri geliştirmek amacıyla, tüm vergi uygulamaları araştırılmalı ve bu konuda somut öneriler geliştirilmelidir.

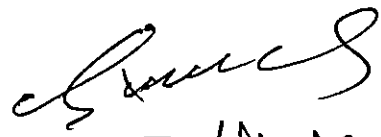
Vergi politikalarının toplumsal adaleti sağlama ve yoksullukla mücadelede stratejik önemi büyüktür. Ancak mevcut yapıda, vergi sistemimiz dar gelirli kesimleri daha fazla zorlayan, yoksullukla mücadeleye yeterince katkı sağlamayan bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla, bu yapının yeniden ele alınarak, yoksullukla mücadelede daha etkili ve adil bir vergi sisteminin

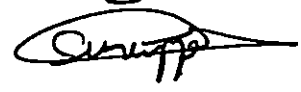
sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

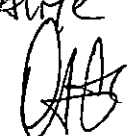

Ali Dilek Çakar
Antalya Mr.

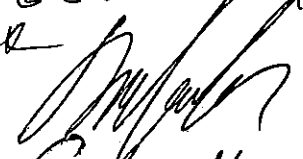

Kadim Durman
İsmail Atakan ÜNVER
Tokat Mr. Karaman Milletvekili

Talih Özcan
Düzce

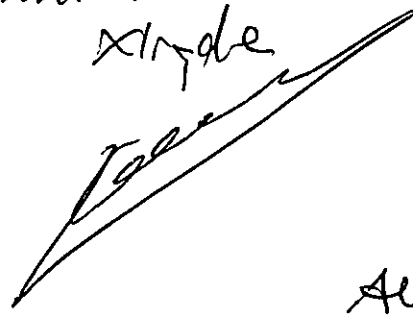
Nurhayat Altın Kayıoğlu
Bursa Mr.

Sireyya Öner Arıcı
Müla Mr.

Ayşe Tınış Özsever
Ankara

Cennet Uzun
Müla Mr.

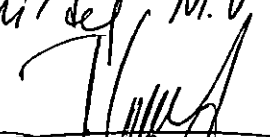
Utku ÇAKIRÖZ
Eskişehir Milletvekili

Emir Fethi Gencer
Xingde

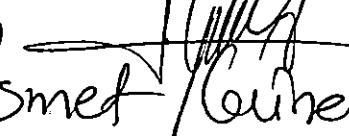
Eden Kiz
Mersin Mr.

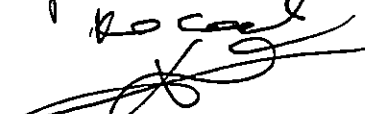

Ai Karaoğlu
Müla Mr.

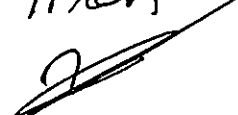

Nurhan Mender
Pekirler, M.V.

Uğur Bayraktutan
Artvin Mr. Veadis Gündoğdu
KIRILCAKAYA

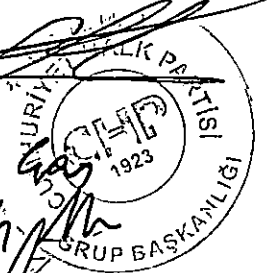
İsmet Güneşhan

Gonakale Mr.

Mehmet KANAL
Kocaeli

Tahsin Beşer
YALCA

Mehmet Kanall
Samsun Mr.

8.9.9. Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]